ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

7. června 2007 *

Ve věci C-80/06,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Tribunale ordinario di Novara (Itálie) ze dne 5. ledna 2006, došlým Soudnímu dvoru dne 10. února 2006, v řízení

Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi

proti

Ecorad Srl,

za přítomnosti:

Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento,

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Rosas, předseda senátu, J. N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh a P. Lindh (zpravodaj), soudci,

generální advokátka: V. Trstenjak,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. ledna 2007,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi a l'Associazione Nazionale Artigiani Legno e Arredamento F. Capellim a M. Ughettou, avvocati,

— za Ecorad Srl E. Adobatim, avvocato,

— za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,

— za Komisi Evropských společenství D. Recchia a D. Lawunmi, jako zmocněnkyněmi,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 29. března 2007,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu, možnosti dovolání se a platnosti článků 2 a 3, jakož i příloh II a III rozhodnutí Komise 1999/93/ES ze dne 25. ledna 1999 o postupu ověřování shody stavebních výrobků ve smyslu čl. 20 odst. 2 směrnice Rady 89/106/EHS, pokud jde o dveře, okna, okenice, rolety, vrata a příslušné stavební kování (Úř. věst. L 29, s. 51; Zvl. vyd. 13/09, s. 296).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Carp Snc di L. Moleri e V. Corsi (dále jen „Carp") a Ecorad Srl (dále jen „Ecorad), který se týká plnění smlouvy o prodeji dveří s tzv. „antipanikovými" madly.

Právní rámec

Směrnice 89/106/EHS

3 Směrnice Rady 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků (Úř. věst. 1989, L 40, s. 12; Zvl. vyd. 13/09, s. 296), ve znění směrnice Rady 93/68/EHS ze dne 22. července 1993 (Úř. věst. L 220, s. 1; Zvl. vyd. 13/12, s. 173, dále jen „směrnice

89/106“) směřuje zejména k odstranění překážek volného pohybu stavebních výrobků. Podle svého čl. 1 odst. 1 se vztahuje na stavební výrobky v rozsahu, v němž se jich týkají základní požadavky na stavby podle čl. 3 odst. 1 téže směrnice.

4 Článek 4 odst. 2 této směrnice stanoví, že členské státy předpokládají, že výrobky jsou vhodné pro použití, jestliže umožní, aby stavby, ve kterých budou použity, plnily uvedené základní požadavky, pokud tyto výrobky jsou opatřeny označením CE. Toto označení potvrzuje, že uvedené výrobky vyhovují jak vnitrostátním normám provádějícím harmonizované normy, tak evropskému technickému schválení nebo vnitrostátním technickým specifikacím uvedeným v odstavci 3 tohoto článku, pokud neexistují harmonizované specifikace.

5 Článek 6 odst. 1 první pododstavec směrnice 89/106 stanoví, že členské státy nesmějí na svém území bránit volnému pohybu, uvádění na trh nebo používání výrobků, které splňují ustanovení uvedené směrnice.

6 Podle čl. 13 odst. 1 směrnice 89/106 přísluší výrobci nebo jeho zástupci usazenému ve Společenství ověřit, že výrobky jsou ve shodě s požadavky technické specifikace ve smyslu článku 4 uvedené směrnice. Odstavec 2 tohoto článku stanoví, že u výrobků podléhajících ověřování shody se předpokládá shoda s technickými specifikacemi. Tato shoda se v souladu s přílohou III zjišťuje zkoušením nebo jiným důkazem na základě technických specifikací.

7 Článek 13 odst. 3 a 4 směrnice 89/106 stanoví:

„3. Ověření shody výrobku závisí na tom, že:

a) výrobce má systém řízení výroby, aby zajistil, že výroba je v souladu s příslušnými technickými specifikacemi, nebo

b) pro konkrétní výrobky uvedené v příslušných technických specifikacích je kromě systému řízení výroby zapojen do posuzování a dozoru nad řízením výroby nebo samotným výrobkem schválený certifikační orgán.

4. Postup ve smyslu odstavce 3 vybere pro daný výrobek nebo skupinu výrobků Komise po konzultaci výboru uvedeného v článku 19 a v souladu s podrobnějšími údaji přílohy III podle:

a) významu úlohy, kterou výrobek má z hlediska základních požadavků, zejména těch, které se týkají ochrany zdraví a bezpečnosti;

b) povahy výrobku;

c) vlivu proměnlivosti vlastností výrobku na jeho použitelnost;

d) pravděpodobnosti výskytu výrobních vad výrobku.

V každém případě je nutno zvolit co nejméně obtížný postup v souladu s bezpečností.

Takto určený postup se uvede v pověřeních a v technických specifikacích nebo při jejich zveřejnění."

8 Článek 14 směrnice 89/106 stanoví:

„1. V souladu s přílohou III uvedené postupy vedou:

a) v případě čl. 13 odst. 3 písm. a) k prohlášení výrobce nebo jeho zástupce usazeného ve Společenství o shodě výrobku nebo

b) v případě čl. 13 odst. 3 písm. b) k certifikátu shody pro systém řízení výroby a dozor nebo pro samotný výrobek vystavenému schváleným certifikačním orgánem.

Podrobná pravidla pro provádění postupů ověřování shody jsou uvedena v příloze III.

2. Prohlášení výrobce o shodě nebo certifikát shody opravňují výrobce nebo jeho zástupce usazeného ve Společenství k opatření samotného výrobku, štítku k němu připevněnému, jeho obalu nebo průvodních obchodních dokladů odpovídajícím označením CE. Vzor označení CE a pravidla pro jeho použití, pokud jde o jednotlivé postupy ověřování shody, jsou uvedeny v příloze III."

Rozhodnutí 1999/93

9 Komise přijala rozhodnutí 1999/93 za účelem upřesnění postupů ověřování shody dveří, oken, okenic, rolet, vrat a příslušného stavebního kování.

10 Na základě článku 1 tohoto rozhodnutí podléhají výrobky a skupiny výrobků stanovené v příloze I tohoto rozhodnutí postupu ověřování shody, který spočívá v systému řízení výroby s výlučnou odpovědností výrobce. Článek 2 tohoto rozhodnutí stanoví, že shoda výrobků stanovených v příloze II se ověřuje nejen tímto systémem řízení, ale i postupem, při němž je do posuzování a dozoru nad řízením výroby nebo samotným výrobkem zapojen schválený certifikační orgán.

11 Příloha II rozhodnutí 1999/93 se týká těchto výrobků:

„Dveře a vrata (s příslušným kováním nebo bez něho):

— pro použití při dělení na požární/kouřové úseky a na únikových cestách.

[...]

Stavební kování pro dveře a vrata:

— pro použití při dělení na požární/kouřové úseky a na únikových cestách."

12 Článek 3 rozhodnutí 1999/93 stanoví, že postup ověřování shody stanovený v příloze III uvedeného rozhodnutí je upřesněn v pověřeních pro harmonizované normy. Tato příloha III uděluje pověření Evropskému výboru pro normalizaci/ Evropskému výboru pro normalizaci v elektrotechnice (CEN/CENELEC) k tomu, aby v příslušných harmonizovaných normách specifikoval systémy ověřování shody. Pokud jde o dveře, vrata a příslušná kování určené pro použití při dělení na požární/ kouřové úseky a na únikových cestách, příloha III rozhodnutí 1999/93 tak stanoví, že na základě čl. 2 písm. i) přílohy III směrnice 89/106 se použije postup ověřování shody schváleným certifikačním orgánem.

13 Je nesporné, že v době rozhodné z hlediska skutečností věci v původním řízení harmonizované normy pro vnější dveře s antipanikovými madly ještě neexistovaly.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

14 Během dubna 2005 Ecorad objednala u Carp dodání a instalaci tří vnějších dveří s antipanikovými madly. Po instalaci prvních z nich měla Ecorad v květnu 2005 za to, že nainstalovaný výrobek není v souladu s právní úpravou Společenství, jelikož Carp neměla certifikát shody, vystavený schváleným certifikačním orgánem, uvedený v rozhodnutí 1999/93 (nebo „systém ověřování shody č. 1"). V důsledku toho Ecorad odmítla splnit své smluvní povinnosti.

15 Společnost Carp tedy podala u Tribunale Ordinario di Novara žalobu, kterou se domáhá náhrady své škody. V rámci tohoto sporu Ecorad uplatňuje nesoulad prodané věci s právní úpravou Společenství a v tomto ohledu se dovolává toho, že Carp nedodržela ustanovení rozhodnutí 1999/93.

16 Ve svém předkládacím usnesení má Tribunale Ordinario di Novara za to, že spor vyžaduje výklad rozhodnutí 1999/93, a klade si otázku platnosti tohoto rozhodnutí za předpokladu, že je přímo použitelné.

17 Za těchto podmínek se Tribunale Ordinario di Novara rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je třeba článek 2, článek 3, přílohu II a přílohu III rozhodnutí 1999/93/ES vykládat tak, že vylučují, aby dveře určené pro použití s antipanikovými madly

mohly vyrábět subjekty (výrobci dveří), které nesplňují požadavky systému ověřování shody č. 1?

2) Je-li odpověď na první otázku kladná, jsou ustanovení článku 2, článku 3, přílohy II a přílohy III rozhodnutí 1999/93/ES nezávisle na přijetí technických norem Evropským výborem pro normalizaci (CEN) právně závazná od data vstupu uvedeného rozhodnutí v platnost, pokud jde o typ postupu ověřování shody, který musí dodržet výrobci (konkrétně výrobci dveří) v souvislosti s dveřmi určenými pro použití s antipanikovými madly?

3) Je třeba článek 2, článek 3, přílohu II a přílohu III rozhodnutí 1999/93/ES považovat za neplatné z důvodu rozporu se zásadou proporcionality v rozsahu, v němž ukládají všem výrobcům povinnost dodržet postup ověřování shody č. 1, aby mohli uvést označení CE na své dveře s antipanikovými madly (přičemž pověřují CEN přijetím technických norem)?“

K předběžným otázkám

18 Přezkoumání první a třetí otázky týkající se výkladu a platnosti rozhodnutí 1999/93 předpokládá kladnou odpověď na druhou otázku předkládajícího soudu, jejíž podstatou je, zda toto rozhodnutí má právně závazné účinky. Nejprve je však namístě přezkoumat, zda se lze tohoto rozhodnutí dovolat ve sporu mezi jednotlivci.

19 V tomto bodě se Carp domnívá, že rozhodnutí 1999/93 ve skutečnosti vůči němu nevyvolává právně závazné účinky, jelikož mu není určeno. Ecorad se naopak domnívá, že má právo se ho ve sporu v původním řízení dovolávat.

20 V tomto ohledu a aniž by bylo nezbytné přezkoumat nejdříve platnost rozhodnutí 1999/93, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury nemůže směrnice sama o sobě zakládat jednotlivci povinnosti, a tudíž není možné se jí jako takové vůči němu dovolávat. Z toho plyne, že i jasné, přesné a bezpodmínečné ustanovení směrnice, která má poskytnout práva nebo uložit povinnosti jednotlivcům, nemůže být jako takové uplatňováno v rámci sporu probíhajícího výlučně mezi jednotlivci (rozsudky ze dne 26. února 1986, Marshall, 152/84, Recueil, s. 723, bod 48; ze dne 14. července 1994, Faccini Dori, C-91/92, Recueil, s. I-3325, bod 20; ze dne 7. března 1996, El Corte Inglés, C-192/94, Recueil, s. I-1281, body 16 a 17; ze dne 7. ledna 2004, Wells, C-201/02, Recueil, s. I-723, bod 56, a ze dne 5. října 2004, Pfeiffer a další, C-397/01 až C-403/01, Sb. rozh. s. I-8835, body 108 a 109).

21 Rozhodnutí 1999/93 bylo přijato na základě čl. 13 odst. 4 směrnice 89/106 a je určeno členským státům. Je aktem s obecnou působností, který upravuje typy postupů ověřování shody použitelné na dveře, okna, okenice, rolety, vrata a příslušná stavební kování a uděluje pověření CEN/Cenelec, aby specifikoval jejich obsah v příslušných harmonizovaných normách, které budou poté provedeny normalizačními orgány každého členského státu. V souladu s článkem 249 ES je tudíž rozhodnutí 1999/93 závazné pouze pro členské státy, kterým je na základě článku 4 jediným určen. Za těchto podmínek jsou úvahy, které vycházejí z judikatury připomenuté v předcházejícím bodě s ohledem na směrnice, použitelné *mutatis mutandis*, co se týče možnosti dovolat se uvedeného rozhodnutí vůči jednotlivci.

22 Je tudíž třeba na druhou otázku předkládajícího soudu odpovědět, že jednotlivec se nemůže v rámci sporu týkajícího se smluvní odpovědnosti dovolávat vůči jinému

jednotlivci porušení tímto posledně uvedeným ustanovení článků 2 a 3, jakož i příloh II a III rozhodnutí 1999/93.

23 S ohledem na tuto odpověď není nezbytné odpovědět na první a třetí předběžnou otázku.

K nákladům řízení

24 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Jednotlivec se nemůže v rámci sporu týkajícího se smluvní odpovědnosti dovolávat vůči jinému jednotlivci porušení tímto posledně uvedeným ustanovení článků 2 a 3, jakož i příloh II a III rozhodnutí Komise 1999/93/ES ze dne 25. ledna 1999 o postupu ověřování shody stavebních výrobků ve smyslu čl. 20 odst. 2 směrnice Rady 89/106/EHS, pokud jde o dveře, okna, okenice, rolety, vrata a příslušné stavební kování.

Podpisy.